

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYESÜLET

Alapította : DR. BOROS GYÖRGY.

A dévai mártir.

Koromsötétség ül Déva vára ormán ;
 A nehéz köd — mint egy ércfal — körülveszi.
 Kint villám cikázott, ... süvölt az őszi szél ;
 Bent a nagy apostol végperceit éli.
 Az ég viaskodik ide lennt a földdel
 — Melyik lesz erősebb? ... Tovább melyik birja?!... —
 Vagy tán minden csak egyedül azért van,
 Hogy a börtön rabja szavát ne hallassa?!...

Börtön mélyén fejét tenyerébe hajtva,
 Némán, egymagában ül a „rab oroszlán“ ;
 A teste megremeg, ... majd összerázkodik,
 Mert már hűvös ősz van s a ruhája foszlány...
 Néma csönd honol a hegy ormán s a völgyben
 — Miért e néma csönd? ... csodálkozva kérdik.
 A felelet reá rövid, határozott :
 — A dévai mártir egyre gondolkozik.

A multról, ... jelenről! ... Emberek hitéről! ...
 Mély vallásosságról, ... csodás szeretetről! ...
 Az egyiket érzi, ... a másikat vallja,
 De ember fiánál föl nem találhatja! ...
 A rablánc megcsörren : „Miért csalárd a világ?
 Emberszeretetben miért van kajánság?!
 Hol van az Isten-hit; ... hová tűnt el... merre?“
 S a szive ezt súgja : „Békjőba van verve!“

De hallga csak : mi van kint a szabad légben?...
 Mintha mind azt zúgná a földön s az égen:

• 1937. november 10. •
 Cluj •
 • 1937. november 10. •

„Egy,... csak egy az Isten!... Örök — oszthatatlan!“
 — „Én is ezt hirdettem,... csak ezért harcoltam!...
 — Oh! Gyulafehérvár: életemnek átka!
 Oh! Báthori Kristóf: lelkem megrontója!...
 Ki tart ki mellettem,... ki tud jobbat ennél?...“
 ...Zúg,...búg, .. dörög az ég; süvölt az őszi szél...

*

Elhallgat a moraj a törvény-teremben;
 Széttárul az ajtó s azon belép csöndben
 Az Isten szolgája,... papok fejedelme.
 Fejére olvassák, hogy mi a nagy bűne...
 Taláros papok köz't egyik megszólítja:
 „Miért nem esküszöl a Jézus-Krisztusra?
 Hisz Isten-fia volt, vagy még nagyobb: Isten!...“
 Az ősz apostol szól: „Isten — nem!... Sohasem!!“

Amott int a másik, ilyenképen szólva:
 „Dávid Ferenc, te, a papok ősz nesztora,
 Ha ezt már nem hiszed,... ha tiszta látásod,
 Jól van... mi nem bánjuk;... de m'ért prédikálsz?...“
 ...A nagy apostol most megrázza ősz fejét.
 — Fehér haja hullámosan takarja a vállát. —
 Roskadoz a teste,... majd fölemelkedik
 S remegő kézzel fölnyitja bibliáját.

S szól a nagy tömeghez: „Ide hallgassatok!
 Istennek m'ért hiszitek Jézus-Krisztustok’?
 Hisz ő-maga mondta: Egy,... csak egy az Isten
 S ő-hozzá hasonló sehol, senki nincsen!!
 M'ért vagytok oly vakok,... tisztán m'ért nem láttok?
 M'ért hallgatjátok el a nagy igazságot?!...
 De bármit műveltek, mégis szentül hiszem
 S hirdetem tovább is, hogy csak egy az Isten!...“

„Halál reá,... börtön,... örökös várfogság!
 Majd megismeri ott, hogy mi az igazság!!...“
 ...A palotaőrök csöndben kivezetik
 S magas Déva várba estenden elviszik...
 ...Nyílik a várkapú s némán belép rajta
 A dévai mártir... a vár új lakója.
 Öreg ember,... de a megtestesült lélek,
 Kire az isteni-kezek fényugárt hntenek.

És ezt a fényugárt a szellő átvette;
 Messze idegenbe szellemszárnyon vitte...
 Vele együtt röpült a nagy — szent üzenet:
 „Egy,... csak egy az Isten!... Az örök Szeretet!

Ezt hittem, ... hirdettem, ... ezért is halok meg,
 De hagyok egy féltő örökséget néktek:
 Éljen — virágozzék határon túl s innen
 Az egy Isten hite fénylő dicsőségben!!⁶

*

Három és fél század suhant el azóta,
 A dévai-mártir szemét hogy lehunyta.
 Hol a sirja, ... merre pihen fáradt teste?...
 Nem tudjuk biztosan, ... de él fenkölt lelke!!
 Él bérce Erdélyben, ... túl a nagy Alföldön,
 Túl Oceánokon, ... hegyen-rónán-völgyön!...
 Éljen szép, szent eszméd, — ezért imádkozzunk —
 Te, dévai-mártir, ... mi nagy apostolunk!

* * *

Gombási János.

Az unitárizmus feladata ma.

Ha egy szellemi mozgalom, amely az egész világra kiterjed, meg akarja állani a helyét, a mozgalom vezetőinek és irányítóinak ismerniök kell az egész helyzetet. Az unitárizmus főképen a magyarok, angolok és amerikaiak között terjedt el, de már Indiában, Japánban, a Fülöp-szigeteken, Dániában, Csehországban, Bulgáriában stb. is vannak egyházi alakulatai. Az unitárizmus élete azonban nemcsak ezekben az alakulatokban jut kifejezésre, hanem ezek mellett egyes kiváló emberek életében és munkájában is. Még ennél is többben.

Kevesen látják meg azt a kapcsolatot, amely a háború utáni világ fejlődése és az unitárizmus alapjelleme közt van s ez pedig nem egyéb, mint a fejlődésnek az élet kialakulásában való felismerése. Ma a világon két újnak nevezhető valláserkölcsei élet kezd őrjási arányokat ölteni s ezek az orosz- és a németországi ilyenirányú mozgalmak, amelyek minőségileg különböznek a régi ottani valláserkölcsei élettől és fel-fogástól.

Az oroszok, vagyis a kommunizmus hívei új egyházat alapítottak, mert belátták, hogy valláserkölcsei élet nélkül nem lehet boldogulniok. Ez az Egyház már nem a régi, hanem olyan új, amely teljesen a szociális, vagy társadalmi érdekeken épül fel s különösen az anyagi javak értékelésén alapszik. Másképen szólva, máterialista, vagyis anyagi-elnvű. Van benne egy jellemző tulajdonság s ez az, hogy az egyenlő emberek testvéri közösségét istápolja, úgy azonban, hogy nem a lelki élet az alap, hanem az anyagi s ennek velejárója a lelki. Ez a vallás tehát erre a világra s ennek anyagelnvű értékelésére van alapítva és az emberek közösségi érdekét van hivatva szolgálni. A vallások történetében újítás s tekintettel van a fejlődő életre.

A németországi valláserkölcsei élet is őrjási értékű újítás a régihez képest. A régi Németországban a protestántizmus lutheránus hajtása volt a domináló. Ez a vallás azonban éppen úgy, mint az unitárizmust

Bors Mihály emléktábla leleplezésekor.¹

Erdély bércei között lakó különböző népek és egyesületek között sokan vannak, akik mindenkor a dobogó szív melegségével gondolnak néhai Bors Mihály nevére. Különösen ilyenkor, midőn a Bors Mihály nagylelkűségére és áldozatkészségére gondolunk, dobban meg a szívünk és az elismerés és hála könnyei jelennek meg az emberek szemében. De talán senkinél sem annyira indokolt a háládatos megemlékezés, mint éppen az unitárius egyház részéről, amelyet ezen a megható ünnepélyen szerencsés vagyok képviselni. Bors Mihály egyházunk buzgó tagjai közé tartozott; ifju korában iskolánkban szivta magába a vallás és műveltség ígét, a kultura kincseit; midőn meglelt férfi lett, egyházunk vezetésében mindenkor odaadó lélekkel, áldozatos tevékenységgel részt vett. Halála utánra pedig egyházunkat tette általános örökösévé. Ezek a tények minden Demosthenesnél szebben beszélnek.

De Bors Mihály nagylelkűségére mutatnak más alkotásai is, melyeket a közélet terén végzett. Egyike az ő legfontosabb és az elismerésre legnagyobb mértékben méltó tevékenységeinek az, amit az Erdélyi Kárpát Egyesület kebelében végzett. Ez a menedékház itt a természet gyönyörű ölében, a legendás Torda-hasadéokban a legszebb kifejezése az ő adakozó lelkének.

Bors Mihály lelke valóságos rejtély volt. Örökölt és szerzett vagyona lehetővé tette, hogy az élet mindennapi gondjai, tervezései ne okozzanak legyőzhetetlen akadályokat. Az élet titkát, a boldogságra vezető utat kereste s minden hatalmas világi, földi kincsei és lehetőségei ellenére is élete egy mélységes mély tragédia volt. Azonban nyugtalan lelke mégis valahol megnyugodott. A természet mély csendje, a nagy hegyek és völgyek, az erdők rengetgei magukhoz vonzották. Amint Euripides mondotta Ifigénia-ról szóló egyik drámájában: a tenger lemossa az emberről azokat a sebeket és foltokat, melyeket a világ reárákott. A Bors Mihály tragikus életében a tenger gyógyító szerepét a természet kebele töltötte be. Ez mosta tisztára enyhe nagy zordon szelével a lelkét és különböző növényeivel, gyógyfüveivel megnyugtatta sokszor hánykódó nagy háborgó szívét. S itt a természet kebelében, mint valami csodálatos, mély zengésű orgonahangra megértette az élet boldogságának a titkát. Megismerte a legnagyobb titkot, amely abban áll, hogy az az igazi boldogság, ha másokat boldoggá tehetünk, ha másoknak örömet okozhatunk. A boldogság a szeretetben van. A szeretet alkotásban, életben nyer kifejezést. A szeretet nemcsak magára gondol, a szeretet mindenki számára hozzáférhetővé kívánja tenni azokat a kincseket és lehetőségeket, melyeket Isten az emberiség számára nyújtott.

Ez a menedékház bőséges és megcáfolhatatlan tanujele a Bors Mihály melegen érző nagy szívének. Az emberek sokasága idejár a természet nagy csodájához, hadd érezze meg azokat az erőket és hatalmakat, amelyek az örökkévalóság nagy igazságaira emlékeztetnek.

¹ Szeptember hó 26-án az E. K. E. a Torda-hasadéokban levő Bors Mihály menedékházon a Bors Mihály emlékére állított táblát leleplezte szép ünnepély keretében.

És bizonyára meg is érzi minden lélek, annak az embernek a tevékenységét és munkásságát, aki azt akarta, hogy mások is részesülhessenek Istennek abban a csodálatos áldásában, amely az ő lelkét meghatotta.

Bors Mihály földi élete bevégeződött, de nemes cselekedeteiről, áldozatkészségéről sok emberi lélek beszél és tanubizonyoságot tesz sok alkotás is. Ez a tábla és még sok minden más munkája az emberi önzetlen munka halhatatlanságát hirdeti.

Áldott legyen az Isten, aki a szeretetből fakadó áldozatkészséggel, önzetlen alkotásvágygal és lehetőséggel megáldotta néhai Bors Mihályt. Áldottak legyenek azok a lelkek, akiket a szép és áldozatos élet hasonló munkára és jó cselekedetre buzdít.

Áldás legyen az Erdélyi Kárpát Egyesület nemes munkáján, mely egyesület először hajtja meg a hála és elismerés lobogóját Bors Mihály emléke előtt.

Áldott legyen az eszme, amely ez emléktáblából kisugárzik: a természet és az emberszeretet!

Benczédi Pál.

Ionești-Jánosfalva ünnepe.

Az őszi hálaadó ünnepet a folyó évben a szokásosnál emlékezetesebbé tette Jánosfalván a község két szülöttjének szülőfaluja iránti hálája s annak kifejezése. Dr. Kiss Jenő járásbíró és László Zsigmond nyug. tanító adományokkal tették emlékezetessé az ünnepet. Istentiszteletet megelőzőleg a templom piacán vette át Márkos Ferenc gondnok azt az értékes (5000 lej) urasztali kenyérszító ezüst tálalt, mit Dr. Kiss Jenő és neje készítették az egyházközségnek s mit adományozó e szavak kíséretében nyújtott át a gondnoknak: „mikor a kenyeret e falról elveszik, gondoljanak azokra is, akik a községből elszármaztak.“ (Adományozó atyja 40 éven át volt a község énekvezető tanítója). Egyidejűleg vette át az egyházközség gondnoka László Zsigmond nyug. tanító és neje adományát, egy urasztali szőnyeget, melyet adományozó nyug. tanító neje sajátkezűleg készített (3000 lej értékben). Ez adomány a székely háziiparnak értékes darabja. Az adományokért úgy a gondnok, mint a lelkész hálás szavakkal mondottak köszönetet. Délután adományozók az ifjusági tanítások záróünnepélyén, ezt követőleg pedig a Kebli Tanács-szeretettvendégségén vettek részt, ahol ugy részükről, mint az ősi föld művelői részéről az örömmel ösztönözték megnyilatkozásait lehetett hallani. A nagy érdeklődés mellett lefolyt ünnepségek mély hatást tettek mindazokra, akik azokon részt vettek.

Az Unitárius Közlöny előfizetési ára évi 36 lei. A D. F. E. évi rendes tagsági díja 60 lei. A D. F. E. örökös alapítói díja 1000 lei. A rendes- és alapító-tagok egyleti tagsági jogaik gyakorlása mellett kapják az Unitárius Közlönyt is. Az előfizetési díj csak a Közlönyre jogosít. Kívánatos tehát, hogy mindenki lépjen be az egylet tagjai sorába s díjait rendezze. — Előfizetés külföldre 90 lei. Minden pénzküldemény Gálfi Lőrinc pénztáros címére küldendő Cluj, Calea Marechal Foch 12.

A mi falvaink.

Valamikor, még nem is olyan régen, úgy beszéltek a faluról, mint az elhagyatottságnak, kietlenségnek a helyéről, amelytől menekülni kell, mert ott nem lehet egy igazi nemes emberi lelket betöltő hivatást találni. A fölszines műveltségnek és nyelge léleknek volt a gondolata ez akkor is. Hiszen a legemelkedettebb vallásos eszme: az unitarizmus a falusi emberek lelkében maradt meg három zivataros század üldözése közepette, a városok nagy része nem tudott ellenállani az üldözésnek és a csábitásnak s lemondott lelkének legáldottabb kincseiről. Ma már mindenki tudja, hogy egy nemzet és vallásfelekezet életében a falu és a falu népe jelent mindent, jelenti főképpen a jövőt. Egyik leghíresebb magyar regény: *Az elsodort falu* főképpen erre a kérdésre tereli a figyelmet. Egyik főalakja: Miklós erre a kérdésre: *mit tettél életeddel*, így felel: — Semmit, semmit! Üres cicoma voltam, fényes sziporkázás, renyhe lelkek bódító opiuma. Megöltem magam, elvesztettem magam, meghaltam, mert nem tudtam mások életében élet lenni. Elpusztulnak a faluk, elpusztul népünk és én semmit, semmit sem tettem értük. Nem voltam a szemük látása, a karjuk ereje, a hitük biztossága. Megérdemeltem, hogy meghaljak.

Ezeket Miklós, a nagy költő mondja lelkiismerete furdalása következtében, mert Istentől adott tehetségét nem a népének javára fordította.

A regény azonban nem sülyed sötét hitetlenségbe, hanem így folytatja:

— A falu fiatal és erős lesz, mint én vagyok. Össze fogunk fogni, új életre hívjuk a falut, minden magyar falut.

A falu a hívó szótatot meghallotta. Lelkében fölbredett a vágy, hogy hasson, alkosson, életre keltse azokat az erőket, melyek benne szunnyadtak. És egymásután építi nagy áldozattal a közművelődési épületeket, hogy mindenképpen szolgálhassa a haladás és fejlődés szent ügyét.

Népünk rábredett arra az igazságra, hogy saját magának kell magán segítenie, mert minden nagy, fontos dolgot az ember csak maga végezhet el. Abban van igazi érték, amit az ember maga terem meg magának. Egymás után emelkednek az unitárius közművelődés épületei annak a bizonyoságaképpen, hogy népünk öndatos, áldozatkész s tudja azt, hogy igazi unitárius csak az lehet, aki a művelődéssel karöltve halad.

Aranyosvidék derék unitárius népe megértve és buzgón követve hivatásuk magaslatán álló lelki pásztorának s más szellemi vezéreinek törekvését, az őszi időszakban két művelődési házat adott át a közhasználatnak. Olyan történelmi korszak, amelyről meg kell részletesen emlékezzünk. Elismerésül az áldozatos lelkeknek, buzdításul azok számára, akik még adósok az ily unitárius kötelességgel.

Moldovänești-Várfalva ünnepe.

Október hó 3-án Várfalvának nagy ünnepe volt. Ezen a napon hálaadó istentisztelet keretében felszentelte ujonnan épített közművelő-

dési házat nagy néptömeg jelenlétében. A 800—900 lélekszámot számláló falu ünnepi díszet öltött, hogy hálat adhasson az egy igaz Istennek munkája sikeréért. A kora reggeli órákban már megérkezett egy személyszállító autó vendégekkel s a vendégek gyönyörködtek a szép nagy épületben, amely közművelődési célokra kiválóan alkalmas.

Várfalva népe kiváló papjával: Pataki Andrással az élén kiváló egyházi életet teremtett. A vallásosságot a művelődéssel párhuzamosan művelte. A helyes imádkozással, a tiszta hittel összekapcsolták az egyszerű gazdálkodást. Fölsímték ezt az igazságot, hogy a templomi

Moldovănești-Várfalva ujonnan épült közművelődés háza.

szolgálat csak akkor teljes, ha azt az általános művelődés nyomon követi. Ezért kell a közművelődés háza, hogy legyen alkalom és helyiség a műveltség elsajátítására. És Várfalva közel 400 ezer lei költséggel megteremtette a házat a művelődés számára. Az áldozat szép, a ház is, melyet az áldozat létrehozott, gyönyörű. Az ünnepély műsora a következő volt. A zsufolásig megtelt ősi templomban a közönség éneke után a várfalvi Dávid Ferenc Egylet vegyeskara énekelt Dézsi Zoltán énekvezér kiváló vezénylete mellett. Mély tartalmú buzgó imát Vári Albert teol. akadémiai dékán mondott, melyet Méhes Sándor szép énekszólója követett. Ezután Dr. Varga Béla püspökhelyettes főjegyző a keresztényi szeretetről tartott mélyen szántó, a lelkek mélyéig ható nagy beszédet, amely amily gazdag volt eszmei tartalomban, éppen oly világos, szabatos és egyszerű előadásában.

A Tordai Magyar Dalkör utóéneke után Pataki András lelkész felolvasta az építés történetét s építők pénzbeli és munkából származó áldozatát. Örömmel értesültünk arról, hogy nemcsak a helybeliek, hanem a Várfalváról elszármazottak is kivették részüket az áldozatból. Demény Andor építész, egyházi tanácsos irányítással, tervrajzzal, szaktanácsaival tett értékes szolgálatokat az ügynek. Pálfi András nyugalmazott jegyző, Pataki András lelkész sokoldalú egyházépítő és falu-fejlesztő munkásságáról emlékezett meg. Ezzel kapcsolatosan megemlítette oly korán elhunyt első neje és második felesége megértő segítségét és hálára készítő munkásságát. Ürmösi József püspöki titkár pedig Dr. Boros György püspök úr üdvözlő levelét olvasta fel.

Istentisztelet után, mielőtt az új közművelődési ház előtt az ünnepély megkezdődött, özv. Nagy Lajosné, sz. Pálfi Teréz a nők nevében egy cserkoszort nyújtott át Pataki András lelkésznek a nők hálája és elismerése jeléül. Azután a Tordai Magyar Dalkör énekelt szépen, összhangzóan, Árkosi Tamás esperes pedig tartalmas szép beszédben a közművelődés házáat megáldotta és átadta rendeltetésének.

Estve lefolyt az első műsoros est az új közművelődési házban. A Tordai Magyar Dalkör Erdős Mihály karmester vezetésével elénekelt a Királyhimnuszt. A közművelődési ház jelentőségét tárgyaló beszéddel megnyitót mondott Pataki András lelkész. Sebe Ferenc teológiai hallgató kitűnő szavallattal mutatta be előadói képességeit. Dr. Kiss Elek teol. akadémiai tanár a nyári angolországi tapasztalataiból kiindulva, mutatta be a műveltség értékét és fontosságát. Ezután a várfalvi Dávid Ferenc Egylet vegyeskara énekelt Dézsi Zoltán énekevezér vezetésével. Gyallay Domokos, a „Magyar Nép“ főszerkesztője, a magyar művelődés egyik legjelesebb munkása két elbeszéléssel gyönyörködtette a nagyszámu hallgatóságot. Zajos tapsot vont maga után Méhes Sándor, aki cigányzene mellett népdalokat énekelt. Gál Nóra pedig Mécs Lászlónak: „Ezért a fiukért valaki felelős“ című költeményét szavalta el igazi átérzéssel. Tárogatón pedig Csorján Márton remekelt. Az oly előnyösen ismert Tordai Magyar Dalkör újból szép, összhangzó énekkel gyönyörködtetett. Végül tartalmas bezáró beszédet mondott a vármegye népszerű képviselője és az egyházkör felügyelő gondnoka: Dr. Gál Miklós tordai ügyvéd. Rámutatott népünk igazi művelődési feladataira s a nép lelkében rejlő nagy erőre. Műsoron kívül Pálfi B. Samu helybeli gazda méltatta az építés munkáját, a munka vezérét, a község jeles lelkészét.

Ezzel véget is ért a műsor, de nem a közművelődés mozgalma, amely igazán csak most kezdődött s nem ér véget elismerésünk és tiszteletünk Várfalva népe iránt, aki megértette és követte a kor intő szavát. Illesse elismerésünk a lelkész mellett Pálfi Sz. Mózes gondnokot és a presbiteriumot, akik a nagy munkában teljes odaadással részt vettek.

Váleni-Aranyosrákos ünnepe.

Október hó 24-én avatta fel Aranyosrákos ujonnan épített közművelődési házáat szép és megható ünnepély keretében. Dél előtt hálaadó istentisztelet volt, melynek már az elején szépen énekelt a D. F.

E. férfikara Dézsi Dénes énekvezér kitűnő vezetésével. Az imát Bíró István bágyoni lelkész mondotta, mely mély tartalmával meghatotta a jelenlevő nagy közönséget. Közénekként Komjátszeghy Erzsike és Ilonka énekduetttel emelték a lelkeket ég felé a buzgóság szárnyain. Mély tartalmu, a nagy közönséget megható ünnepi beszédet Dr. Varga Béla püspökhelyettes-főjegyző mondotta. A közművelődési ház történetét, az adakozók és közmunkát tevők névsorát Gombási János olvasta fel. Örömmel hallottuk az adakozók és közmunkatevők buzgó főrekvésének eredményét. A művelődés céljaira készült épület itt is közel 400 ezer lejbe került. Ilyen munkát csak ott lehet teljesíteni, ahol a község vezetői, a lelkész és énekvezér, a gondnok és Kebli Tanács a néppel együtt fel tudja fogni a mának feladatait.

Istentisztelet után az új szép épület elé vonult a közönség. Itt a D. F. E. férfikara szép éneke után Dr. Kiss Elek teol. akad. tanár tartott lelkes beszédet, melyben a közművelődés jelentőségét s ebben a mi népünknek a szerepét kihangsúlyozta s átadta az újonnan épített házat rendeltetésének.

Este gazdag műsorral nyitották meg a már a felszentelt művelődési házat. A D. F. E. férfikára az Imnul Regalt énekelte el. Tanka Károly köri f. gondnok meghülése ellenére is tartalmas megnyitó beszédet tartott. Gombási Magduska pedig szép szavalattal, Gálffy Zsigmond tanuló pedig kitűnő hegedűjátékával gyönyörködtette a közönséget. Dézsi Ferenc érdekes monológgal szórakoztatta az egybegyűlteket. A D. F. E. újból tanujelét adta kiváló készültségének egy dal eléneklésével, miután Márkos Albert főgimn. tanár tartotta meg humoros felolvasását, amelynek tárgya éppen a népeletből volt merítve. Dézsi Zoltán énekvezér pedig népdalokat adott elő nagy tetszés közepette. Kökössy Kálmán lelkész sikeres szavalata után a D. F. E. férfikara énekelt, végül pedig Árkosi Tamás köri esperes tartalmas beszéddel zárta be a műsort.

A művelődési házakon és az áldozatos népen legyen Isten áldása. Adja az Isten, hogy a felavatott épületek valóban annak a célnak álljanak szolgálatában, amiért építették.

V á d. *)

Hogy kit vádoljak??
Magam sem tudom,
Titkon, némán
Él bennem a vád...
Felkiáltlak??
Vádollak Világ!!!
Mert ellopod
A lelkem kincseit!!
Vádollak
Te agyonhurcolt Élet,

Mert meg-megtéped
A szívemet!!!
Nem hallja senki...
A torkom kiszárad...
Magamba zárom újra a vádat...
Izzó tüzzel, titkosan, némán...
Cipelem... s magamban... átkozom...
A Világot és az Életet...
Majd a Nagy-Találkozózn
Bevádolom...!?

NEMES NAGY MÁRTHA.

*) Mutatvány a szerzőnek sajtó alatt levő „Vád” című verseskönyvéből.

Tanult leányaink sorsa.

Egy nemes élethivatás és tisztességes megélhetés.

Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy az őskeresztények az egyház-községek magalakulásakor az ügyek vezetésére nemcsak a férfiak, hanem a nők buzgótságát is igénybe vették. A nők különösen a szegények gondozása és a betegek ápolása körül fejtettek ki szép munkásságot. Az őskeresztény korszakban azokat, akik a betegápolás munkájában részt vettek, diakonisszáknak nevezték. A diakonissza intézményt az ujkori protestantizmus újból föllevenítette, különösen Németországban fejt ki áldásos tevékenységet. Örömmel jegyezzük fel, hogy hazánkban a diakonissza-intézmény szintén áldásosan működik református testvéreinknél. A kolozsvári református kórháznak sok egyéb jelessége mellett a diakonisszák ápoló tevékenysége adja meg azt az igazán megérdemelt magas színvonalat és méltó elismerést, melyet ez a hiánypótló intézmény oly hamar kivivott a maga számára.

A betegápolás egyike a legfontosabb társadalmi feladatoknak. A jó betegápoló munkája mindjárt az orvos munkája után következik. Az orvos tudása, törekvése, gyógyító munkája csak a jó betegápolók segítségével lehet sikeres, célra vezető. A betegápolásnak tehát megbecsülhetetlen jelentősége van.

Ezt a nagy társadalmi feladatot teljesítette az angol Nightingale Flora, aki a múlt század közepe táján az orosz-török háború sebesülteit egy jól szervezett ápolónő csoporttal ápolta. Nightingale Flora unitárius nő volt (V. ö. E. A.: A lámpával járó nő. U. K. 1910. Külön kiadásban is 1910.) s az ő indítására alakult meg a Vörös Kereszt Egylet, amely elsősorban a háború sebesülteinek az ápolásával foglalkozik.

Az unitárius vallás elsősorban az emberszeretetet vallása. Ezt a tevékenységet értékelte legmagasabbra a Názárethi Jézus is. Ennek áll szolgálatában a Dávid Ferenc Unitárius Nők Szövetsége is, midőn a tanult unitárius leányoknak a figyelmét az ápolónői pályára felhívja.

A Nők Szövetségének ugyanis megállapodása van egyik elsőrendű kolozsvári szanatoriummal az ápolónők kiképzésére vonatkozóan. A kiképzés teljesen díjtalan és egy egész évig tart. Ez idő szerint három unitárius leánynak van hely ezen komoly és nagyjelentőségű tanfolyamon.

A tanfolyamon való fölvételnél előnyben részesülnek azok, akiknek középiskolai végzettségük van. A végzettség azonban még nem elég. Ide igazi emberszeretet, végtelen türelem és az önfeláldozás erénye is szükséges. Akik ezzel az Istenadta képességgel rendelkeznek, jöjjenek erre a tanfolyamra, mert elsőrendű kiképzésben lesz részük és a szanatoriumtól nyerendő bizonyítvánnyal biztos alkalmazást remélhetnek. Egy hivatása magaslatán álló ápolónőnek nemcsak munkatere, hanem biztos kenere is van és lesz.

Pályázók forduljanak a Dávid Ferenc Unitárius Nők Országos Szövetségéhez (Cluj, Calea Marechal Foch 10.) minél előbb. Onnan mindenre nézve pontos tájékoztatást nyerhetnek.

Jakab Ödön : Árgirus. Tündérmese. Gyermekszinpadra alkalmazta: Péter Rózsa. A magyar irodalomban már a XVI. században ismeretes egy búbájós szép historia Árgirusról és Tündér Ilonáról, amelyet Gyergyay Albert írt volt s melynek tartalma a minden akadályon át győzedelmeskedő hűséges szerelmet jelképezi. Ez a szép historia átment a nép tudatába és nagyon sok szép mese alakjában ujjá született, mert a nép nemcsak olvasta a sok kiadásban megjelent historiát, hanem maga átdolgozta és úgy mesélte el utódainak. A szép historia Vörösmarty Mihály nagyszerű drámai költeményében: *Csongor és Tündében* is érvényesült s ujjában pedig Jakab Ödön dolgozta fel szépen perdülő sorokban. A gyermekszinpad számára pedig Péter Rózsa kolozsvári tanítónő dolgozta át, amiáltal kiválóan alkalmas lett arra, hogy gyermek műkedvelők a szinpadon eljátszák. Idézzük az első felvonásból 1. Mesélő következő bevezetését:

1. MESÉLŐ :

Az operenciás tenger határinál
Uralkodott hajdan egy hatalmas király :
Roppant birodalma akkorára terjedt,
Hogy egyik végén ha utrakelt a gyermek
És el akart menni a másik végére,
Kész öreg ember lett, mire oda ére.

Széles országából a vándor madarak
Idegen országba sohase szállottak,
Mert melyik madárnak milyenre volt kedve :
Mind a négy évszakot megtalálta benne.

Amig egyik felén a nyári nap lángolt,
Addig a másikon bus téli világ volt :
Mikor egyik részén őszi szelek sirtak,
A másikon tavasz ibolyái nyiltak.

Bizony még a nap is sokszor elfáradott,
Mig ez ország fölött keresztül ballagott ;
Valahányszor este elért a határra :
Ugyan ki volt gyulva nagy vörös orcája.

Különösen sokat bámult, gyönyörködött,
Az öreg királynak palotája fölött.

Ragyogó márványból épült fel a fala,
Minden ablakszeme csupa gyémánt vala ;
Oszlopos tornáca s a lépcsők alatta :
Mind drága rubinból valának faragva.

És ez a nagy király még sem vala boldog :
Törtétek vele is néha olyan dolgok,
Amikből láthatta könnybeborult szemmel,
Hogy ő is csak gyöngé, tehetetlen ember.

Palotája mellett gyönyörű kert feküdt
(*elhuzni a függönyt, a kertész ott van és gereblyél*)

Rengeteg kőfalak ölelték mindenütt,
Nem is járt bé oda senki ember fia,
Csak a madárnak volt szabad bejárnia.

Minden jószága közt a birodalomban
Ezt a csendes kertet szereté legjobbn ;
S mégis legnagyobb bút ez hozta fejére,
Mert egyszer, amint a kertjében sétált

(*bejön a király, a kertész ott gereblyél*)

Meglát a közepén egy virágos szép fát.

E bevezetésből látszik a tünde játszi kép, amellyel a játék véges-végig telve van s mely nemcsak játéknak, hanem olvasmánynak is elsőrendű. Ajánljuk falusi műkedvelők és olvasók figyelmébe. Ára 20

lej. Megrendelhető a D. F. Unitárius Nőkszövetségénél. Megrendelést mi is szívesen közvetítünk.

S. Sillay Erzsébet: Mindenkor örüljetek. Egy kis könyomafos füzet jelent meg S. Sillay Erzsébet költőnőtől, akit a mi olvasóközönségünk is előnyösen ismer közvetlen, meleg hangjáról, szívből jövő, mélyen átértett, tiszta gondolatairól. Ezt a költőnőt egyáltalán nem érintették korunk szennyes, szenvedélyes áramlatai. Minden gondolata, érzése, tiszta, nemes, olyan, mint egy reggeli ima, mint a kinyíló bimbó, mint a favaszi pacsirta dal. Gondolatai mindig a legbensőbb kérdések körül forognak, mint Isten, ima, templom, anyai szív, hitves, gyermek. Szinte azt mondhatnók, nem is ebbe a világba valók, annyira evangéliumiak a költeményei. — Midőn azonban ezeket megállapítjuk, sajnálattal jegyezzük meg, hogy a nagyközönség részéről az ily költemények nem részesülnek olyan megbecsülésben, mint ahogy kellene. Az író nő szeretné kiadni a költeményeit, de a nyomdai árak magasak s csak a nagyközönség segítségével tudná. Vajjon megérti-e a magyar közönség azt, hogy nekünk az ilyen, vallás-erkölcsi életet fárgyaló költeményeket kell olvasnunk, ezek kiadását kell elősegítenünk. Ezuttal két költeményt mutatunk be S. Sillay Erzsébet termékeiből.

KERESZTHORDOZÁS.

KÖSZONOM URAM!

Köszönöm neked édes Istenem, a min-	Gyenge, beteges, bus ember voltam,
[dennapi kenyeret]	Amíg Istent nem ismertem.
S emlékezem napokra, midőn reszkettem,	De megtaláltam, megfogtam kezét,
[hogy elfogy a kenyér]	S ujjongó, boldog, egészséges lettem.
A gyermekek elől és nem tudok majd	Áldott az Isten! a fájdalmat elüzi
[mást adni . . .]	És ninesen könny, melyet le ne törölne,
Oh, most köszönöm : a megpróbáltatást,	Áldott, mert békénk, örömünk tőle jó,
[a küzdelmet,	Boldogságunknak kuforrása Ó,
Köszönök mindent, ami olyan nehéz volt :	Egyik kezével áld és felemel,
[a keresztet . . .]	A másikkal súlyt és mindent elvesz . . .
Köszönöm neked édes Istenem! Nézd	Nem érted, megretensz, félsz tőle,
[letérdelek ;	Pedig Ó csak jót akar neked . . .
Ugy köszönöm meg, hogy volt erőm meg-	Tőlem is így vett el régen mindent,
[tartani az életnek,	Azt hittem vége, meghalok . . .
Ki Te utánad mindenem a világon . . .	De rám mosolygott és mindent-mindent,
[hogy volt erőm elkergetni a halált . . .]	Még sokkal többet visszaadott.
Midőn ő már nem látott más menekvést,	Most hálával, a porba hullva,
[s megpihenni, elnémulni akart . . .]	Köszönöm jószágát, kegyelmét,
Oh, most hálától csordultig telt a szívem,	Kérem bocsássa meg, ha zuglódtam,
[a könny végigszántja orcámat,	Nem értettem nagy-nagy szerelmét.
Köszönöm, hogy nem hagyta el Istenem!..	Köszönöm az egészségemet,
A halál mély völgyében jártam már.. s Te	Hogy tudok még kacagni, szeretni,
[kézen fogva szent hegyre állítottál!]	Köszönöm a jókedvemét, hogy tudok jót
Szenteltessek meg a Te neved édes	[tenni, vigasztalni.
[Istenem !	Köszönöm, hogy tudok énekelni,
Az életért! Melyet megáldva vissza-	Hogy dal-dallal csókolózik ajkamon,
[adtál! . . .]	Köszönöm e szép étetet,
Alázattal, forrón . . .	Ezt a favaszt, a szerelmét,
	Minden szépet megköszönök,
	Alázattal, forrón . . .

K É V E K Ö T É S.

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Lőrinczi Mihály.

Új Dévavár alatt.

Az árnyas sétakertben nyugtot lel a vándor
A fákat hűvös nyári szellő rázza.
A sziklaesucsot a vár koronázza
— és álomismerősök szállnak ki a várból.

Im, megelevenül sok gyermekemlék,
Mesehősök: királyok és tündérek
kelnek új életre, — őket az Élet
Örökkön élteti... Volt idő — nemrég —
napestig elhallgattam a mesét.
A mesén csüngtem, mint kisdéd az emlőn...
S volt egy mese Kőmíves Kelemenről,
ki kőbe zárta ifjú hitvesét.

Falak és bástyák — megannyi néma rom —
Sötét szárnnyal felhők fölé merednek...
És hallom panaszát a kis gyermeknek.
Anyját keresi. Mázsás nagy kő alól
felel az asszony, szólítja, hívja...
Siet a gyermek, kit félelme gyötör...
Már mit se lát, szalad... S táfongó gödör
fogadja őt, anyja helyett — sirja.

— Nagyotmerő Kőmíves Kelemennek
vagyok én is gyermeke, immár árva,
ki édesanyját szölongatja, várva,
hogy fájó panaszára csak felelnek
az éji árnyak. Nevét, jaj, félig
ájultan rebegetem, kövcknek, földnek,
mert hiszem, hogy a szavam eltalálhat
meggyilkolt anyám vérező szívég.

És hogyha majd kérő szavamra támad
egyetlen hang, mely mása az cnyémnek:
nekivágok az ismeretlen éjnek,
hogy megcsókoljam az édesanyámat.

Mit bánom, ha szakadék fenyeget,
és a hang szávamnak visszhangja csupán, ...
— Lelkem lelkébe olvad! Aztán ám
nyelje el a mélység a gyermeket.

A mese él, a vár halott már, de a falak
még állanak. S bár a csodák kivesznek,
Csoda készül: Kelemen kőmívesnek,
Fia föllei anyját új Dévavár alatt.

BISZTRAY GYULA.

Merengés halottak napján.

Néma, csendes est.
Temetőben gyertyavilága
serceg, szikrázik fel.
A nagy enyészetben
a mult feledőben.
Világít az emlék
és a fájó gondolat
a csendben pihenőnek.

Az élő röpke imád mond
a multban elveszett
reménynek,
kedves szülőnek,
testvérnek, barátoknak.

BEDE JENŐ.

Nyugtázás. Az egyesület pénztárába szept. 21-től okt. 26-ig *tagsági díjat fizettek*: Patakfalvi Zsigmond, Szent-Iványi Sándor Cluj, Dr. Gyulay Tibor Budapest, Szoboszlai Árpád Cioc, Br. Kemény Gizella Cărnăuș, Lőrinczy Zsigmond Tg-Mureș, Szathmári Géza, Unitárius Egyházközség Câmpia-Turzii, Unitárius Egyházközség Șarouș 1937-re, Biró Izsákné Sighișoara 1937—38-ra, Nagy Pálné Beoghia 1936—1937-re, Szenkovits Endréné Săvădăslau, Balogh Árpádné, Szenkovits Béláné Lona de sus, Balogh Gyuláné, Szilágyi Béláné Gilau, Sănger Aladárné Cluj 1938-ra. — *Előfizetői díjat fizettek*: Jakabfi Erzsébet Ploiești 1936—1937-re, Id. Márkos József Dâmbău, Kovács Istvánné, Szénási Jánosné Cluj 1937-re, Tamás Rezsóné Brașov 1936-ra, György János I. G. Duca, Németh Albert Odorheiu, Keresztély Lajos Cluj, Székely Gergely Suatu, Márkos Albert, Nemes Mihály Band 1937-re. — *Alapítói díjat fizettek*: Miklós János Dâmbău 100 lei, Péterfi Miklós Arad 200 lei, Szabó István Sânpaul 750 lei, Ekárt Andor Ceheșel 200 lei, Gyallay P. Domokos Cluj 200 lei, Utó Béla Racoșul de jos 100 lei.

Cluj, 1937 október 27-én.

Gálfi Lőrinc, pénztárnok.

Az „Általános Unitárius Lelkéször“ augusztus hó 24., 25. 26. napjain tartotta évi konferenciáit Brassóban. E konferenciák évről-évre magasabb szellemi színvonalat érnek el s örvendetesen bizonyítják, hogy a lelkészeink tanulni, a korrallal haladni kívánnak. Pál Dénes elnök tartalmas megnyitója után az első nap előadást tartottak Gálfi Lőrinc teol. tanár „Korunk és teendőink“, Dobai István „Otto Rudolf teológiájának alapja“ címen. A második napon Vári Albert teol. dékán „A világ és az evangélium“, harmadik napon Máthe Zsigmond „Az örökélet hitéről.“ Minden előadás gondos előkészület, lelkes odaadó munka eredménye volt, amit feszült figyelemmel hallgatott nemcsak a hivatalos, hanem a mindvégig szépszámban jelenlevő világi közönség is. Számos érdekes és értékes hozzászólás bizonyította, hogy az elhíntett magvak nem hulltak terméketlen talajra. Valahogy olyan volt az egésznek a képe, mintha a régi neves hiiformáló zsinatok elevenedtek volna meg a legmodernebb stílusú erdélyi unitárius templom falai között. Az estéli istentisztelet szépszámu buzgó serge, mely minden este megtöltötte a templomot, arról az öntudatos, szervezett gyülekezeti életéről adott számot, amelynek legszebb gyümölcse a minden akadályon győzedelmeskedő templomépités. Bálint Odön, Kelemen Imre, Fülöp Zoltán predikációi hirdették hitünk győzedelmes erejét. A reggeli istentisztelet alkalmával Barabás Béla, Rostás Dénes, Késmárky Miklós szolgáltak. Délutánonként kirándulások voltak a város és a vidék nevezetességeinek a megtekintésére. A helybeli nőegylet minden délelőtt fizoráson látta vendégül a gyűlés tagjait a szomszédos tanácsteremben. Dr. Ferenczy Géza főgondnok és Dr. Szent-Iványi Gábor felügyelő gondnok is résztvettek a második nap tanácskozásain. Utóbbi indítványára a konferencia kimondotta, hogy az előadások s hozzászólások foglalataát kinyomatja, minek megszerkesztésével Kővári Jakab helyettes jegyzőt bízta meg a gyűlés, Kebli ügyek során ismét megbeszélés tárgyát képezte az unitárius papság siralmas anyagi helyzetének kérdése s az a sulyos, semmivel sem indokolható méltánytalanság, mely szerint az országban levő összes keresztény felekezetek papjai közül az unitáriusok kapják a legkevesebb államségélyt.

A brassóiak munkássága. Már régebbi idő óta nem adtunk hirt szerény egyházközségi munkásságunkról, pedig állandó tevékenységben voltunk az egyházi és szociális munka mezején. Különösen a Nőszövetség kitartó és áldásos munkássága érdemel figyelmet és elismerést, amely Kacsó Sándorné céltudatos és buzgó elnöki működése

mellett foly. De az egyházközség más tagjai is hitbuzgósággal vesznek részt az egyházi életben. A múltban a tagok minden hónap első szerdáján d. u. 5 órakor rendes gyűlésre jöttek össze, midőn a szegények, betegek, gyerekágyas nők segítségét beszélték meg s az egyleti élet egyéb dolgait intézték. A többi szerdákon kézimunkával foglalkoztak, közben szórakoztató dolgokat olvastak fel, bibliamagyarázatot hallgattak s az önként vállalkozó tagok minden alkalommal teát szolgáltak fel. Jótékonycélu szeretetvendégségeket rendeztek a tanácssterem befogadóképességéhez képest 80—100 személy részvételével s igen jól sikerült vallásos estélyeket a templomban. Már második éve bevezették a konfirmáló növendékek program szerinti megvendéglését szeretetvendégség keretében. Az összehozott pénzből a szeretetvendégséghez szükséges felszerelést újabb abroszokkal, poharakkal, csészékkel, pohártörlekkel stb. egészítették ki. Két új ezüst urvacsorai poharat szereztek 5600 lej értékben, ami az említett szerzeményekkel meghaladja a 10.000 lejt. A nyár folyamán a lelkeszi konferencia tagjait a háziasszonyok meleg szeretetével fogadták és látták el az önkéntes buzgóságból összegyűlt adományokból. De egyeseknek külön említést érdemlő áldozatai sem hiányoztak. Kacsó Sándorné egy 500 lej értékű nagy és szép bibliával diszította fel a templomi szószéket. Kásperné, Kónya Mária urvacsorai kenyér céljára egy ezüst tányért ajándékozott 3000 lej értékben. Gál Vilmosné két terítőt az urvacsorai készletek kiegészítésére. A konfirmálandó növendékek két szekrényt készítettek a templomba az énekeskönyvek számára, stb. Az Ifjusági Kör hasonló tervszerű munkát fejtett ki. A nyári szünet után október 6-án, a munka új lendülettel újból megindult. A Nőszövetség munkatervet készített az egész őszi-téli időszakra, vallásos estélyek, szeretetvendégségek rendezése, kijelölve előre a rendezőket s megnevezve az időnként szereplő előadókat. A tervezetben időt és helyet biztosított az Ifjusági Kör részére is, hogy a programba beleilleszkedve erejét kifejthesse. Gondjait kiterjesztette a vidékről Brassóban tartózkodó székely ifjuságra, alkalmat adva nekik arra, hogy vasárnap délutánokon a templomban és egyházi helyiségben összegyűlhessenek, sőt több alkalommal a saját maguk által összeállított műsor mellett szeretetvendégségeket rendezzenek. A Nőszövetség pótolni akarja az otthon maradt székely szülők gondoskodását. Az első vallásos estélyt okt. 10-én tartotta tartalmas műsorral, melynek keretében Kovács Lajos esperes egyházunk egyik legnagyobb jóttevőjéről, Augusztinovics Pálról emlékezett meg halála 100 éves fordulójának alkalmából. Lukácsi Mózes és Kiss Klára szavaltak, Gál Vilmos kebli tanácsos harmónium kísérete mellett Séráné, Para Ida énekszámot adott elő, Száva Gerő hegedűn játszott. A műsort József Domokos énekvezér vezetésével templomi énekek és ima egészítették ki. Szóval a munka megindult s az új templom vonzó erejével a buzgóság reményteljes összejöveteleket ígér. A multra vonatkozólag külön kell kiemelnünk azt az irodalmi estélyt, melyet Nyirő József közreműködésével művészi számokból állított össze és rendezett meg a Nőszövetség május 23-ikán. E sorok már napvilágot látnak, midőn október 24-én ez évben a második irodalmi estélyt

rendezte meg a Nőszövetség Erdély minden részéből a legifjabb író-nemzedék 12 új tagjának a szerepeltetésével, amiről szintén be fogunk számolni. Köszönjük a mi Egy Igaz Istenünknek, hogy a buzgó munkára sokaknak erőt és lelkesedést adott s ad bizonyára ezután is.

Referens.

Az Udvarhelyvidéki Unitárius Lelkészkör október 7-én tartotta őszi rendes gyűlését Mártonis—Homoródszentmártonban. Bálint Ödön alelnök megnyitójában vázolta a lelkeszi kar életére nehezedő, mind súlyosabb terheket, kitartásra buzdította a kartársakat. Szeretettel köszöntötte Zoltán Sándort 25., Simén Domokost szolgálatának 10. évfordulója alkalmával. Az előző gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitetesítése után foglalkozott a gyűlés az „Unitárius Közlöny” átiratával, amelyben anyagi és erkölcsi, valamint szellemi támogatást kér. Gyűlés a laptól, a „Tűzhely mellett” rovat felfrissítését, eleven hírszolgálatot kér, mely számot ad minden közérdekű megnyilatkozásról, viszont mellözi, vagy korlátozza azt, ami személyi, vagy nem közérdekű anyag. Szellemi segítségnyújtásként kötelességévé teszi minden tagnak, hogy irodalmi munkásságával a lapnak segédkezet nyújtson. Ezt egy hattagu bizottságnak külön is kötelességévé teszi. Köri tudósítói teendőkkkel Kővári Jakabot bizza meg, hogy számot adjon minden közérdekű eseményről, ami a körben történik. Minden egyes tag figyelmét felhívja előfizetők gyűjtésére. Gyűlés foglalkozott a tordaranyosi kör munkaprogramjával s azt magáévá tette. D. e. 11 órakor istentisztelet volt Nagy Béla (muzsnai) imádkozott és mondott tartalmas alkalmi beszédet. Istentisztelet után Kővári Jakab számolt be előadásában a magyarországi, angol, holland, cseh unitáriusok körében szerzett tapasztalatairól. Kezeli ügyek tárgyalása során a gyűlés tudomásul vette Sigmond József (udvarhelyi) elnök, Bálint Ödön alelnök lemondását. Kimondotta, hogy jövőben esperes és köri jegyző nem lehet az e. lelkeszkör elnöke, azért, hogy olyan kartársakat érdeklő ügyekben, amelyekben hivatalos minőségben már eljárak, a lelkeszkör keblileg, tőlük függetlenül foglalkozhasson barátfilag. Egy évre elnöknek választotta a gyűlés Bedő Miklóst, alelnöknek Simén Domokost.

A háromszékköri D. F. U. Nőszövetségének 1937 évi rendes közgyűlése. A háromszékköri D. F. U. Nőszövetsége 1937 évi rendes közgyűlését ez év július hó 14-én tartotta Árkoson az egyházközi közgyűléssel kapcsolatosan. A közgyűlés felemelő ünnepély körébe emelkedett, amelynek lelkeket buzdító bevezetője volt a közösen énekelt egyházi ének, a 185. zsoltár, „Szívemet hozzád emelem” s utána az imádság, amelyet a bölöni nőszöv. egyik lelkes tagja tartott. Az érdeklődéssel várt megnyitót Taar Gézáné, köri elnök tartotta, aki mint mindig, ez alkalommal is lelkes és buzdító szavakkal szólott a közgyűlés tagjaihoz és szavaiból a lelkekhez talált a munkára serkentő erő és a közgyűlés ünnepi hangulata. A programban, a hivatalos számok mellett, egy felolvasás, két szavlat és egy énekszám volt. A felolvasást Barabás Béláné, laborfalvi lelkeszné tartotta a gyermeknevelésről. E nagy kérdés egyes mozzanataival érdeklődést keltőn és tanulságosan foglalkozott, amit a közgyűlés elismerése is teljes mértékben

kifejezésre juttatott. Igen szépen szavalt egy nagyajtai nőszöv. tag, nemkülönben Szabó Lászlóné, kálnoki nőszöv. tag. Énekszámával pedig rendkívül szép sikert aratott Gazdag Miklósné, aki szép hangjával és előadásával magával ragadta a hallgatóságot. A hivatalos ügyek letárgyalása és e programszámok után az elnökválasztásra került a sor, mivel Taar Gézáne elnök e tisztségét továbbra vállalni nem volt hajlandó. Az iránta való bizalomnak és kifejtett munkája elismerésének a közgyűlés lelkes kifejezést adott, amiről azonban mindennél lelkesebben beszél az, hogy a közgyűlés a körü nőszöv. tiszteletbeli elnökévé választotta. Elnöké pedig, a következő két évre, Rostás Dénesné kálnoki papnét választotta meg. A közgyűlés ezután, egyházi ének eléneklésével véget is ért, hogy tovább folytatódjék a lelkes nőszövetségi munka az egyes egyházközségekben, az egyes posztokon. E beszámolót azonban nem lehet lezárni anélkül, hogy e helyről is és ismételten is kifejezés ne adassék annak az őszinte elismerésnek, amely illesse az árkosi Nőszövetséget, amely fásadtságot nem ismerő buzgósággal és vendégszeretettel igyekezett kellemessé tenni a közgyűlési tagok Árkoson való tartózkodását, nemcsak a fehér asztalnál, hanem a közgyűlés egész tartama alatt is.

s. s.

Dávid Ferenc Egyleti közgyűlés az Odorheiu—udvarhelyi körben. Szeptember hó 5-én tartotta a körü Dávid Ferenc Egylet évi rendes közgyűlését Recsenyeden. Jól esett ismét megjelenni e rendezett, csaknem minden épületében megújult egyházközségben, melynek hívei mindig példaadók voltak az áldozatkészségben. Deák Berta lelkészjelölt imádkozott és predikált a szépszámu lelkes gyülekezeti előtt. Van valami megejtően bensőséges szolgálatában, ami önkéntelenül magával ragadja a lelket. Az énekevezéri tisztet Lőrinczy Mihály töltötte be (szentpáli), aki szép szólóénekeivel is gyönyörködtette a lelkeket. Báró József körü elnök nyitotta meg istentisztelet végeztével a műsoros részt. Találón mutatott rá azokra a munkaterekre, amelyekben csak egyleti munkával lehet eredményre jutni. Báró Hajnalka névtelen, de általunk szerénységében is jól ismert költőnek versét szavalt sok érzéssel. Dombi Irénke kedves gyermekverssel aranyozta be a sziveket. „Az unitárius szabadelvü kereszténység mai helyzete a világon” címen Kővári Jakab lelkész számolt be az e nyáron Oxfordban tartott konferenciákon szerzett benyomásairól. Az elszigeteltség érzete hat legbénítőbben az öntudatos élet kifejlésére. A fájdalmas magunkra hagyatottság nyomasztó érzete sokszor nehezedik súlyos köként szívünkre s csüggeszt reménytelenségbe. E konferenciákon, hol 23 ország unitáriusainak fiai és leányai fogtak testvéri kezet egymással, boldog bizonyosságot lehetett szerezni, hogy az unitárius vallás nemcsak fellobbanó fény az éjszakában. Földet körülölelő, törhetetlen gyűrűvé vált az, melynek Prágától Tókióig, Indiától a svájci hegyekig terjed bűvköre. Nagy Ferenc papnövendék művészi szaválata után hégedün játszott Báró Piroska, szívhezlélekekhez szólón. Szász Domokos és Szabó Eszter helybeli ifjak szaválata a néplélek gyöngyeit csillogtatta meg kedvesen, sokatigérően. Egy rögtönzött száma is volt a műsornak. Báró József egy hargitai kirándulás tréfás epizódjait

elevenítette meg versben derüs humorral. Mindenki várta a meghívóban jelzett, központi kiküldött üdvözlét, sajnos elmaradt. Pedig az írás mondja: „az alkalmat áron is megvegyétek.”¹ Elnöki bezáró után a hivatalos ügyek tárgyalása következett. Simén Domokos köri titkár gondosan összeállított jelentésben számolt be az elmúlt év egyleti életéről. Milyen öröndetes és megnyugtató volna mindenkire nézve, közre és magánosokra egyaránt, ha illetékesek belátnák, hogy a kultura hajlékai inkább megérdemlik legalább este kilenc óráig való nyitvatartás engedélyezését, mint a korcsmák, amelyek addig nyitvatartják egész napon át ajtajaikat, míg egyleteinknek csak hetenként egyszer, este 5-től 7-ig engedélyeztek korlátolt időtartamra működést. Részleges választások során alelnök lett Kővári Jakab, Simén Domokos lemondásával, köri titkár Zsigmond József (lokodi). A köri nőegylet munkájáról Bálint Odönné, köri titkár számolt be. Sajnos, az akadályozó körülmények itt sem hiányoztak. Gyűlés sajnálattal vette tudomásul Zsigmond Józsefné (udvarhelyi) elnökségről való lemondását. Új elnököt nem választott, hanem jövő gyűlésig Vári Domokosné alelnöknőre bízta az elnöki teendők ellátását. Este népes közvacsora s jóhangulatu táncmulatság zárta be a napot.

Tudósító.

A központi Dávid Ferenc Egylet november hó 8., 15., 22. és 29-én megtartja szokásos felolvasó gyűléseit. Előadók lesznek: Tóth István, Kelemen Lajos, Gyallay Pap Domokos.

Értesítés az Unitárius Naptárra vonatkozóan.

Az Unitárius Naptár megjelenése azért késett eddig, mert a hiteles, helyes naptári jegyzéket még nem kaptuk meg a miniszteriumból. Egyébként a naptár már készen van, a helyes naptári jegyzéket pár nap alatt hozzákötetjük és a szokott módon szétküldjük.

A magas nyomdai árak ellenére sikerült a naptárt úgy állítanunk elő, hogy 12 lejben eladható, 2 lej a költségekbe felszámítható, 10 lej az egylet pénztárába beküldendő.

Felkérjük lelkésztaársainkat, hogy a megmaradott példányokról sziveskedjenek azonnal az egylet titkárához jelentést tenni, hogy azok sorsáról intézkedhessünk. Megtörtént a mult évben, hogy egyik egyházközségből visszaküldötték a naptárt, a szomszéd egyházközségbe pedig kértek. Ha tudjuk, hogy hol marad meg naptár, az igénylőt egyenesen odairányítjuk.

December végére kérjük az elszámolást megejteni. Akitől december végéig jelentést nem kapunk, úgy tekintjük, hogy eladta s amennyiben a pénzt nem küldötte be, az eddigi megállapodás szerint kongruájából levonjuk. A netán akkor is megmaradt számokat körönként egy-egy központba összegyűjtjük később teendő intézkedés szerint.

¹ Ez igaz. De a megjelenést legyözhetetlen akadály gátolta meg. Az üdvözlés a kimentés el volt küldve levélben.

Esti istentisztelet a Cluj-kolozsvári unitárius templomban. Szent-Iványi Sándor teol. akadémiai tanár október hó 14-iki kezdettel, minden csütörtökön este 7 órakor istentiszteletet tart. Egyházi beszédének tárgyai a vallás és társadalom modern kérdései „Kisebbségi kereszténység” címen. Az éneklésben dalárdák és egyes kiváló zenetehetségek működnek közre. Az érdekes és értékes istentisztelet-sorozatra felhívjuk a nagyközönség figyelmét.

Kulturdelutának Dr. Boros Györgyné ömértósága személyes vezetésével dec. hó 3-án, 1937 jan. hó 7-én, febr. hó 4-én, márc. hó 4-én, mindenik említett hónap első péntekjén este 6 órai kezdettel a szokott helyen megrendeztetnek. A program legnagyobb része már össze van állítva és oly gazdag, választékos és magas színvonalon álló, mint az előző években. Már jó előre fölhívjuk a közönség figyelmét. Jövő számunkban a részletes programot közölni fogjuk. Különben a helyi lapokban közölni fogjuk az előadások idejét és a programot.

Gyászhir. Özv. Paduck Rezsóné, szül. Heldenberg Gizella, életének 93-ik, özvegyiségének 55-ik évében szeptember hó 27-én este 9 órakor hosszas betegség után csendesen elhunyt. Élete munka, áldás és szeretet volt. Emléke áldott. A sok bánatosszívűek között Adorján Géza tordai ügyvéd és Adorján Jenő segesvári főgimn. tanár nagyanyjukat gyászolják. A mindenható Isten a megboldogultnak adjon békességet, nyugalmat, üdvösséget, a megszorodott sziveknek pedig adjon vigasztalást.

HARMONIUMOK

templomi, iskolai, énekkari és házi használatra, minden nagyságban.

I ORGONÁK

új művek, orgonajavítások, átépítések.

**WEGENSTEIN L. FIAI, Orgona- és Harmoniumgyár
Timișoara, III., Bul. Mihai Viteazul 30.**

Alapított 1888. — Jutányos árak, ajánlat díjmentesen és kötelezettség nélkül.

Az „Unitárius Közlöny” megjelenik havonta.

Szerkesztő: Benczédi Pál.

Tipografia „PALLAS” könyvnyomda Cluj, Str. Vlahuța 3.